

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-232S

СИЛАБУС навчальної дисципліни		SYLLABUS Educational Component	
ОСНОВИ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ		BASICS OF INCLUSIVE EDUCATION	
Шифр за ОП		Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Освіта / Педагогіка	01	Field of Knowledge Education / Pedagogy	
Спеціальність Середня освіта (Історія)	014.03	Field of Study Secondary education (History)	
Освітня програма: Середня освіта (Історія)		Degree Programme: Secondary education (History)	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Основи інклюзивної освіти» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Історія)» спеціальності 014.03 «Середня освіта (Історія)» денної та заочної форми навчання. Рівне. НУВГП. 2024. 9 с.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/27491>

Розробник силабусу: Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 7 від "29" грудня 2023 року

Завідувач кафедри: Олексін Ю.П., д.п.н., професор

Керівник (гарант) освітньої програми «Середня освіта (Історія)»

Прищепя О. П., д.і.н., доцент, професор кафедри суспільних дисциплін

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 8 від "29" січня 2024 року

Голова науково-методичної ради
з якості ННІЕМ: .

Ковшун Н. Е., д.е.н., професор

©Шпак С.Г. 2024
©НУВГП 2024

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Середня освіта (Історія)
Спеціальність	014.03 «Середня освіта (Історія)»
Рік навчання, семестр	2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	14 години / 2 години
Практичні заняття:	16 годин / 8 годин
Самостійна робота:	60 години / 80 години
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

Лектор	Шпак Світлана Григорівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін
	
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/ Шпак Світлана Григорівна
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-2252-3801
Як комунікувати	s.h.shpak@nuwm.edu.ua тел. 0973222488

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Актуальність. На сучасному етапі розвитку системи освіти в Україні найбільш актуальною проблемою стає роль психологічного супроводу дітей в умовах інклюзивної освіти. На перший план висуваються завдання створення умов для становлення особистості кожної дитини відповідно до особливостей його психічного і фізичного розвитку, можливостями і здібностями

Метою вивчення дисципліни є формування у майбутнього фахівця загальних та професійних компетенцій системи загальної педагогічної підготовки в сфері інклюзивної освіти, засвоєння студентами знань про особливості надання психологічного супроводу та реалізації індивідуального освітнього маршруту дітей із особливими освітніми потребами. Засвоєння студентами знань про особливості процесу залучення осіб з обмеженими можливостями здоров'я у загальноосвітній простір, понятійно-термінологічне поле інклюзивної освіти, міжнародне та українське законодавство стосовно навчання осіб з обмеженими можливостями здоров'я, тенденції й проблеми становлення інклюзивної освіти в Україні, особливості впровадження інклюзивного навчання в системі національної освіти. Використовуються такі методи викладання та технології: тренінги, рольові ігри, стимуляційні ігри, обговорення, диспути, тренінги, презентації, міні-лекції, метод кейсів, метод портфоліо, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження та інші.

Цілями курсу є:

- розкрити основні теоретичні положення основ психології інклюзивного навчання;
- дати знання про теоретично-методологічні закономірності організації навчально-виховного процесу, який би задовольняв освітні потреби дітей з вадами у розвитку;
- ознайомити студентів з основними методами спеціальними освітніми і фаховими технік керівництва процесом навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами;
- розвинути навички встановлення контакту, партнерської взаємодії, візуальної психодіагностики, конструктивного підходу у вирішенні проблем соціальної взаємодії;

- формувати освічену, творчу особистість майбутнього педагога, здатного створити позитивний клімат в шкільному середовищі та поза його межами;
- формувати у майбутнього фахівця професійно-педагогічні компетенції та позиції, потреби у самовдосконаленні.

Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2167>

Компетентності

- ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК 10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ФК 2. Оволодіння основами психологічної науки, знання психологічних закономірностей для організації педагогічної діяльності, спілкування та проведення навчально-виховної роботи відповідно до положень нормативно-правової бази національної системи освіти.
ФК 6. Здатність інтегрувати набуті знання соціальних та гуманітарних наук у професійну діяльність.

Результати навчання (РН)

- ПРН 4. Поєднувати та застосовувати вміння з педагогіки і психології у професійній діяльності.
ПРН 10. Знати і аналізувати сучасні наукові дослідження з проблем вітчизняної та всесвітньої історії, спеціальних дисциплін та вміння імплементувати знання у навчальну і практичну діяльність.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Поняття інвалідності та інклюзії

1. Нормативно-правова база інклюзії

Кількість годин:

лекцій – 2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Опис теми: Основні міжнародні документи у сфері інклюзивної освіти. Законодавча і нормативно-правова база інклюзивної освіти в Україні. Інвалідність та інклюзія. Підтримка інклюзивної освіти, інклюзивне навчання, стратегія інклюзивного навчання, освітнє середовище, компоненти інклюзивної освіти.

2. Етика і філософія інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій – 0, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Філософія інклюзії. Ідеологія та цінності інклюзії. Права дітей та права осіб з інвалідністю. Біопсихосоціальна модель інвалідності. Етичні аспекти спілкування з особою з інвалідністю.

3. Оптимальне пристосування освітнього простору

Кількість годин:

лекцій –0, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Принципи універсального дизайну. Простір школи. Організація ресурсної кімнати. Простір класу. Основні вимоги принципів розумного пристосування та універсального дизайну для окремих категорій дітей з ООП.

4. Команда супроводу та взаємодія інклюзивної освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Умови освітніх послуг для забезпечення ефективного навчання дитини з ООП. Організація інклюзивного навчання дитини з особливими освітніми потребами в загальноосвітньому середовищі. Склад команди супроводу. Командна взаємодія інклюзивної освіти.

Змістовий модуль 2. Психологія впровадження інклюзії в закладах освіти

5. Алгоритм надання психолого-педагогічних, корекційно-розвивальних послуг

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Етапи психолого-педагогічних послуг. Особливості співпраці з батьками дітей з ООП. Модель формування оптимальної позиції батьків. Кроки до залучення батьків. Методичні рекомендації щодо роботи з батьками дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання. Співпраця з інклюзивно-ресурсними центрами.

6. Індивідуалізація освітнього процесу

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 6

Опис теми: Індивідуальні особливості навчально-пізнавальної діяльності дітей з ООП. Стандартизовані тести для проведення комплексної оцінки дитини. Особливості пізнавальної діяльності, соціальної адаптації та поведінки дітей з ООП. Розробка індивідуальної програми розвитку. Особистісно орієнтоване навчання. Особливості оцінювання досягнень дітей з ООП.

7. Професійна та психологічна готовність педагога до навчання дітей з ООП

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Професійна та психологічна готовність педагога. Кроки педагога для включення дитини з ООП в освітній процес. Педагогічна супервізія. Алгоритм проведення супервізійних груп. Загальні рекомендації педагогам з формування учбової поведінки у дітей з ООП.

8. Психологія осіб з ООП в закладах освіти

Кількість годин:

лекцій –2, практичних занять – 2, самостійної роботи – 8

Опис теми: Психологія інклюзії дітей з ООП в загальноосвітніх навчальних закладах. Психологія інклюзії студентів з ООП у вищих навчальних закладах. Стратегія використання у викладанні технології «Диференційованої інструкції». Стратегія використання у викладанні технології «Прямого навчання». Стратегія використання у викладанні технології «Навчання без помилок». Стратегія використання методу взаємного навчання.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Взаємодія з людьми, загальнокультурна грамотність, здатність до навчання, здатність логічно обґрунтовувати позицію, навички усного та письмового спілкування, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та ін.

Форми та методи навчання

Методи навчання: навчальна дискусія, дебати, співбесіди; прес-конференції; круглі столи; технології викладання: аналіз проблемних питань, обговорення, презентації, міні-лекції та інші.

Порядок та критерії оцінювання

На семінарських заняттях контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться в усній формі.

За роботу на семінарських заняттях можна набрати 60 б.

Контроль самостійної роботи проводиться за допомогою захисту звіту. Захист відбувається у терміни, спільно обумовлені студентом і викладачем.

Засвоєння матеріалу 3 змістових модулів перевіряється письмово, розв'язанням тестових завдань. Модульний контроль знань проводиться в системі Moodle. Максимальний бал за написання модульних контролів: МК1 (20 балів) та МК2 (20 балів). Всього – 40 б.

Якщо здобувач успішно написав 2 модульні контролі і має високий бал за поточне оцінювання, то він отримує залік автоматично. У разі не написання модульних контролів або ж отримання низьких балів за них, то здобувач складає письмовий залік у тестовій формі через ННЦНО НУВГП. У таких випадках результати модулів скасовуються.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

З навчальної дисципліни також передбачено отримання додаткових балів:

1. Участь з доповіддю за тематикою навчальної дисципліни на конференції – до 10 балів.

2. Написання статті в збірник наукових праць – до 10 балів.

Загальна оцінка з навчальної дисципліни розраховується як арифметична сума набраних балів (не більше 100 балів) за всі види навчальних та додаткових завдань.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

Інформаційні ресурси

Основна література

1. Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В. Архітектурна доступність шкіл: навч.-метод. посіб. Київ: Главник, 2020. 216 с.
2. Байда Л.Ю., Красюкова-Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. Київ: Главник, 2020. 216 с.
3. Демченко І.І. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вчителя початкових класів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня доктора пед. наук: спец. 13.00.04 «Теорія і методика

професійної освіти», 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / І.І. Демченко; Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань, 2018. 46 с.

4. Данілавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навч.-метод. посіб. Київ: Видавнича група «А.С.К.», 2019. 360 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

5. Дятленко Н.М., Софій Н.З., Мартинчук О.В., НайдаЮ.М. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч.-метод. посіб. за заг. ред. М.Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2018. 172 с.

6. Мішаровський Р.М., Тимошенко О.В. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи в процесі занять футболом // Вісник ЧНПУ імені ТГ Шевченка. Чернігів: ЧДПУ. 2019. 212 с.

7. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. [5-те вид., доп. і перероб.] Київ: Кондор, 2019. 390 с.

8. Обухівська А.Г. Психологічний супровід інклюзивної освіти: [метод. рек.] Київ: УНМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 92 с.

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2011 р. № 872 «Порядок організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 588 від 09.08.2019.

10. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами. Методичний посібник. Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком». Київ, 2018.

Додаткова література

1. Конвенція про права осіб з інвалідністю // Конвенцію ратифіковано Законом № 1767–VI від 16.12.2009. – Документ 995_g71, чинний, поточна редакція — Редакція від 06.07.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71

2. Ленів З. Особливості реалізації інклюзії та підготовки відповідних фахівців: проблеми, досвід, перспективи // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. Серія 19: корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Київ: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2019. Вип. 28. 125 с.

3. Луценко І.В. Організаційно-педагогічні умови діяльності асистента вчителя в інклюзивному навчальному закладі : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спец. : 13.00.03 «Корекційна педагогіка» / Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. Київ: Знання, 2019. 20 с.

4. Максименко С.Д. Адаптація дитини до школи. Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко. Главник. Київ: Мікрос-СВС, 2018. 111 с.

5. Максименко С.Д. Психологія та педагогіка. Підручник. Упоряд.: С. Максименко, М.Б. Євтух, Я.В. Цехмістер, О.О. Лазуренко, О.М. Немеш Київ: Видавничий Дім «Слово», 2019. 584 с.

6. Миронова С.П. Робота фахівців з сім'ями, які виховують дітей з особливими освітніми потребами // Актуальні питання корекційної освіти, Випуск N 9. 2017.
7. Мішаровський Р.М., Тимошенко О.В. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи в процесі занять футболом // Вісник ЧНПУ імені ТГ Шевченка. Чернігів: ЧДПУ. 2019. 212 с.
8. Підготовка педагогічних кадрів до роботи з різними категоріями дітей: виклики та можливості: матеріали міжвузівської (заочної) науково-практичної конференції (Хмельницький, 28 лютого 2018 року). – Хмельницький: ПП «А.В. Царук», 2018. 138 с.
9. Порошенко М.А. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально-методичний посібник. Київ: Знання, 2018. 252 с.
10. Софій Н.З. Створення індивідуальної програми розвитку для дітей з особливими освітніми потребами: методичний посібник. Серія «Інклюзивна освіта: крок за кроком». Київ: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2019. 76 с.
11. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник. Київ: Видавнича група «АТОПОЛ», 2020. 120 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Закон України «Про вищу освіту» // Документ 2145-VIII, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - 2745-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
2. Закон України «Про загальну середню освіту» - Документ 651-XIV, чинний, поточна редакція — Редакція від 09.08.2019, підстава - 2745-VIII. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
3. Заєркова Н.В. Індивідуальне оцінювання дітей з особливими освітніми потребами. Технологія «портфоліо» [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.slideshare.net/lanalana63/ss-16336035>
4. Захарчук М.Є. Проблеми формування професійної компетентності викладача в умовах впровадження інклюзивної освіти в Україні [Електронний ресурс] / М.Є. Захарчук. – Режим доступу: <http://gnpu.edu.ua/files/naukovi%20chitanny/pedagogika/ZaharchukKluchkovska>.
5. Канадсько-український проект «Інклюзивна освіта для дітей з особливими потребами в Україні» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.education-inclusive.com/shho-take-inklyuziya>.
6. Конвенція про права осіб з інвалідністю // Конвенцію ратифіковано Законом № 1767-VI від 16.12.2009. – Документ 995_g71, чинний, поточна редакція — Редакція від 06.07.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
7. Конвенція про права людини [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Загол. з

екрану. – Мова укр.

8. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Загол. з екрану. – Мова укр.

9. Концепція розвитку інклюзивної освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021. – Загол. з екрану. – Мова укр.

10. Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб з обмеженими фізичними можливостями / Указ Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>. – Загол. з екрану. – Мова укр.

11. Про затвердження Концепції розвитку інклюзивного навчання Наказ МОН № 912 від 01.10.10 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/9189/. – Загол. з екрану. – Мова укр. Науковий вісник Ужгородського національного університету 162

12. Кучерук О.С. Компетентнісний підхід як основа підготовки майбутнього вчителя до реалізації завдань інклюзивного навчання [Електронний ресурс] / О.С. Кучерук. – Режим доступу : <http://gnpu.edu.ua/files/naukovi%20chitanny/pedagogika/ZaharchukKluchkovska>.

13. Логопедична онлайн-служба «Коректолог» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://korektolog.com>

14. Методичні рекомендації щодо організації навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх та дошкільних навчальних закладах у 2015 – 2016 навчальному році. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: mirrvopsi.at.ua/Methodrecomend/inkluz.doc.

15. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>.

16. Пономаренко М.А. Педагогическое супервизорство: генезис понятия и сущность [Електронний ресурс] / М.А. Пономаренко // Письма в Эмиссия. Оффлайн (The Emissia.Offline Letters) (Электронный журнал). 2012. – Режим доступа : <http://www.emissia.org/offline/2012/1839.htm>.

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року N 545 «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/545-2017-p>

18. Стандартні правила забезпечення рівних можливостей для інвалідів. Резолюція. Прийнята Генеральною Асамблеєю (за доповіддю Третього комітету (A/48/627) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://npu.edu.ua/e-book/book/html>. – Загол. з екрану. – Мова укр.

19. Факультативний протокол до Конвенції про права осіб з інвалідністю // Конвенцію ратифіковано Законом № 1767–VI від 16.12.2009 – Документ 995_g72, чинний, поточна редакція – Редакція від 06.07.2016. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g72
20. ЮНЕСКО. 2013. Підсумковий документ технічної консультації з питання виховання глобальної громадянськості. Виховання в дусі глобальної громадянськості: нова перспектива. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002241/224115E.pdf>
21. ЮНЕСКО. 2006. Всесвітня доповідь по моніторингу ОДВ 2006 р. Грамотність: життєва необхідність, с. 154. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.unesco.org/education/GMR2006/full/chapt6_eng.pdf.
22. Project „Quality Education for Children at Social Risk. Individualisation and learning support“, Supported by the Estonian Ministry of Foreign Affairs Developmental Cooperation program, 2016.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>. Оголошення стосовно дедлайнів здачі та передачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>. Також здобувачі вищої освіти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину, то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE
<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=341>

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи найновіші наукові дослідження з проблем української державності та культури. При викладанні цієї дисципліни враховано вимоги Закону України «Про вищу освіту», нормативні документи щодо організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перезарахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування
<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>.

Здобувачі освіти мають доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

<https://www.ufu-muenchen.de/uk>

<https://www.fas.harvard.edu/pages/degree-programs-courses>

Лектор

*Шпак Світлана Григорівна,
кандидат психологічних наук, доцент*

Автор
Доцент

Світлана ШПАК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00